

COSUN

MAGAZINE

04
2014

RASBESTUURDERS UIT ALPHEN 4

SAMENWERKING COSUN EN PHILIPS

Steeds meer bedrijven zijn op zoek naar biobased materialen ter vervanging van grondstof uit fossiele bron. Zo ook Philips. Cosun Biobased Products (www.cosunbiobased.com) heeft met de multinational daarom onlangs het project Beets to Biopolymers opgezet. Doel is te onderzoeken hoe chemische bouwstenen uit suikerbietenpulp kunnen worden ingezet voor de ontwikkeling van nieuwe hoogwaardige plastics voor bijvoorbeeld

koffiezetapparaten en strijkijzers. Philips wil met de biobased plastics in combinatie met het recycleren van plastic een fors kleinere carbon footprint realiseren voor zijn consumentenproducten.

WINDPARK NIEUW PRINSENLAND GAAT DOOR

De bouw van Windpark Nieuw Prinsenland op het terrein van Suiker Unie in Dinteloord kan definitief van start. In april verklaarde de rechtbank Oost-Brabant een bezwaar tegen de vergunningaanvraag nog ongegrond. Maar bij de Raad van State is geen hoger beroep aangetekend tegen de omgevingsvergunning voor het park. Ook de vergunningen van beide andere projecten (Windpark Oud-Dintel en Windpark Zuid-Dintel) langs de Dintel bij Dinteloord zijn afgegeven. De bouw van het park start naar verwachting begin 2015.

verband voor de realisering van vier windturbines op het terrein van de fabriek. De turbines produceren 36,2 miljoen kWh per jaar, evenveel als het totale stroomverbruik van 10.650 huishoudens.

Suiker Unie heeft met een exploitant van windmolenparken een samenwerkings-

Cosun realiseert opnieuw forse energiebesparing

Cosun streeft naar een besparing van gemiddeld twee procent op het gebruik van fossiele energie per ton product. Dat doel is in de afgelopen jaren ruimschoots gehaald. Door de energiebesparingen is de CO₂-emissie in 2009-2013 gedaald van bijna 0,3 naar 0,25 ton CO₂ per ton product. Meer over energie- en over de resultaten van andere duurzaamheidsdoelstellingen staan in het MVO-jaarverslag: www.cosun-jaarverslag.nl.

INDEX

Van de voorzitter	3
Rasbestuurders uit Alphen	4
Ledenportaal vernieuwd	6
De marktaanpassing raakt ook de Zwitsers	7
De kern van Cosun is suiker	8
Topopbrengst	10
IRS-informatie	12
Kort Nieuws	16

CONTACT

Cosun, redactieadres

Postbus 3411, 4800 MG Breda
076-5303307
secretariaat.rvb@cosun.com
www.cosunleden.nl

Suiker Unie centraal agrarische dienst

Postbus 100, 4750 AC Oud Gastel
0165-525252
agrarischedienst@suikerunie.com
www.cosunleden.nl
Voor adressen agrarische dienst in de regio zie: www.cosunleden.nl

COLOFON

Cosun Magazine

is een uitgave van Coöperatie Koninklijke Cosun U.A. voor leden van Cosun

Fotografie in dit nummer

Royal Cosun, Suiker Unie, IRS, Engel Lameijer, Heleen Vink

Foto omslag

Paul Horevoorts (l) met zijn vader Antoon en grootvader Jan Woestenberg

Basisontwerp

Koenders Design

Opmaak en druk

SMG-groep, Hasselt

© Coöperatie Koninklijke Cosun U.A., 2014

INSCHATTING AREAAL VOLGEND JAAR

Dirk de Lugt

gemiste groei en bewaarverliezen maken hier ook een belangrijk onderdeel van uit. Beide fabrieken starten op 9 september en de laatste campagnedag is gepland rond 20 januari. Of dit zo precies uitkomt, is altijd weer een hele uitdaging. In beide fabrieken zitten in de afgelopen maanden veel investeringen in de laatste fase. Vierverlaten heeft een extra diksaptank erbij. In Dinteloord is de laatste hand gelegd aan een diffusietoren met broeitrog en persen. Deels zijn dit investeringen die te maken hebben met onderhoud, deels ook met de uitbreiding van de verwerkingscapaciteit.

Na de vele regen van de afgelopen maand is het maar te hopen dat vanaf september de omstandigheden verbeteren, zodat het iedereen vergund is de bieten goed van het land te krijgen.

Toewijzing 2015

In augustus heeft u weer informatie toegestuurd gekregen over de toewijzing 2015, de prijs van de surplusbieten voor 2015 en het percentage minimaal af te rekenen surplusbieten van oogst 2014. Het voorlopige toewijzingspercentage voor 2015 is vastgesteld op 103% (in 2014 was dit 108%). De basisreferentie is bij de meeste leden bijna 3% gestegen, waardoor de toewijzing per saldo ongeveer 2% lager uitkomt. Zoals verwacht wordt de oogst dit jaar heel goed, maar ook in de rest van Europa worden hoge opbrengsten verwacht. Dit zorgt voor een groot aanbod van surplussuiker op de Europese markt. Ook een verwacht productieoverschot van 4 miljoen ton op de wereldmarkt en de hogere suikervoorraden zorgen ervoor dat er aan suiker geen gebrek is. Desondanks verkoopt Suiker Unie veel surplussuiker in een

markt die niet al te makkelijk is. Ondanks de goede afzet zal de zeer hoge hectareopbrengst leiden tot noodgedwongen, verplicht doorschuiven van een deel van de surplussuiker uit deze campagne. Naar verwachting zal de eerste 15% surplussuiker worden afgerekend en zal het meerdere moeten worden doorgeschoven. Door de grote oogst zullen veel telers hiermee te maken krijgen. Uiteraard zijn het inschattingen en verwachtingen. Veel hangt af van de daadwerkelijke oogst en de afzet van suiker in de komende maanden. Hoeveel surplussuiker doorgeschoven wordt, is voor elke teler verschillend. Niemand kan op dit moment met zekerheid zeggen hoeveel bieten hij levert. Toch is het belangrijk om hiervan een inschatting te maken en hiermee rekening te houden bij de planning van het bietenareaal voor volgend jaar. Een deel van de toewijzing van 2015 wordt immers al geleverd met suikerbieten die we in 2014 hebben geproduceerd. Een kleiner areaal volgend jaar zal dan voldoende zijn om de toewijzing vol te leveren.

Ledenportaal

Naast het vertrouwde Cosun Magazine en de informatie die via de post wordt verstuurd, is ook het ledenportaal een veel gebruikte informatiebron. Met de vernieuwing hiervan is getracht de digitale communicatie tussen Cosun en haar leden verder te verbeteren. Ik hoop dat u door een bezoek op de site de verbeteringen ook zelf mag ervaren.

Wat voor ons als boeren nu vooral telt, is dat alles wat nu nog op het land staat geoogst kan worden. Ik wens u daarbij de komende maanden goede oogstomstandigheden toe.

Rond het verschijnen van dit Cosun Magazine zijn de eerste bieten gerooid en zullen de beide suikerfabrieken de campagne hebben opgestart. De afgelopen maanden wezen de taxaties van de agrarische dienst op een topopbrengst. Het ziet ernaar uit dat er een enorme oogst suikerbieten te verwerken is. Suiker Unie rekent op een totale nettohoeveelheid van 6,5 miljoen ton bieten, waarvan 300.000 ton net over de grens verwerkt gaat worden bij P&L in Duitsland.

Bij de berekening van de campagneplanning is uiteraard het productievolume van belang, maar ook de variabele logistieke en de productiekosten. Berekeningen van

RASBESTUURDERS UIT ALPHEN

In sommige families vloeit van generatie op generatie Cosun-bestuurdersbloed door de aderen. Zoals bij Paul (29) en Antoon Horevoorts (64) uit de buurtschap Terover, gemeente Alphen-Chaam. Paul, onlangs gekozen in het kringbestuur, is inmiddels al de derde generatie in de ledenraad. Grootvader Jan Woestenberg (88) begon in 1966 als bestuurder van de toen net door de coöperatieve suikerfabrieken opgerichte 'Coöperatieve vereniging Suiker Unie'.

Dat Paul in de voetsporen van zijn vader en grootvader is getreden, berust niet helemaal op toeval. Het coöperatiebestuur was voor hem al veel langer vertrouwd terrein. Paul was eerder lid van de jongerenraad, in dezelfde periode dat hij ook lid was van de jongerenraad van Agrifirm. Ook liep hij als HAS-student vier maanden stage bij de agrarische dienst. Zijn afstudeerproject, een bedrijfsvergelijkende studie tussen boven- en onder gemiddeld presterende bietentelers, deed hij bij het IRS. Paul: "Het mooie van de jongerenraad is dat die heel nauw betrokken wordt bij de gang van zaken in

de coöperatie. Je krijgt zo een heel goed inzicht in wat er speelt en je mag daar serieus over meepraten. Cosun is daar ontzettend open in."

"Meebesturen in een coöperatie is boeiend", vertelt Antoon, oud-kringvoorzitter van West-Brabant-Zuid. "De coöperatie probeert jouw product gezamenlijk af te zetten voor een hogere prijs. Het is een verlengstuk van je eigen bedrijf. Als bestuurslid denk en praat je mee over de koers. Je vertegenwoordigt de leden. Je ziet erop toe dat het vermogen goed wordt beheerd en dat de coöperatie niet overenthousiast gaat investeren. En je

ontmoet interessante collega-ondernemers, die soms met dezelfde problemen op hun bedrijf te maken hebben als jij", zegt hij. "Als je in het bestuur zit, is de coöperatie heel dichtbij. Voor iemand die er niet bestuurlijk actief is, is de coöperatie vooral een onderneming waarvan je verwacht dat die resultaten behaalt. Maar als bestuurslid zie je dat de aansturing ervan heel veel inzet vraagt, terwijl je als teler al gauw denkt 'het moet maar zo gebeuren'."

Pionier in bieten

Besturen vraagt studie en cijferkunde. Dat is voor elke generatie hetzelfde. De

vraagstukken die om een bestuurlijke beslissing vragen, zijn soms complex en met ver strekkende gevolgen. Het maakt indruk en blijft bij. “Breda, Sas van Gent, Puttershoek, Zevenbergen...” Jan Woestenberg schudt na al die jaren het rijtje suikerfabrieken dat in het streven naar meer efficiëntie is gesloten nog steeds moeiteloos uit zijn mouw. Antoon Horevoorts, kringvoorzitter geworden in 1992, stopte in 2003 na de fusie van de kringen West-Brabant-Zuid en -Noord. Daarnaast was hij ondermeer 24 jaar afdelingsvoorzitter bij de NCB en ZLTO, bestuurslid van de vakgroep akkerbouw en van akkerbouwstudieclubs. Zijn schoonvader Jan was tot 1991 kringvoorzitter van West-Brabant-Zuid. Woestenberg zat 25 jaar in de ledenraad van de coöperatie. Verder was hij ondermeer bestuurder van de proefboerderij Vredepeel en bij de lokale Rabobank. “Door die bestuursfunctie bij de coöperatie kende ik heel veel boeren. Ik wist van Groningen en Friesland tot in Limburg wie waar aan het boeren was”, aldus Jan. In die tijd vergaderde de ledenraad nog veelal ‘s avonds. “Je was ‘s avonds bestuurder en overdag kostwinner”, vertelt hij. Antoon: “Tegenwoordig is het gelukkig allemaal een stuk gemakkelijker te plooiën en kan er overdag vergaderd worden.” De vader van Jan Woestenberg was een van de eersten in de streek die bieten

ging telen. De bietenpionier is de teelt altijd trouw gebleven. “Tot een jaar voor zijn dood, in 1963, kopte hij nog bieten met de hand”, vertelt zijn zoon. “Als mijn vader terug zou komen, zou hij zijn ogen uitkijken hoe de teelt zich sindsdien heeft ontwikkeld”, gaat hij verder. Jan op zijn beurt haalde zelf andere nieuwigheden naar het bedrijf, zoals de precisiezaaimachine en de eenrijige bietenrooier. “Toen men die eenmaal had gezien, wilde iedereen bieten”, zegt hij. De bieten gingen destijds nog van Alphen per spoor naar de suikerfabriek in Zevenbergen. Jan: “In die tijd haalden we opbrengsten van veertig ton per hectare.” Paul: “Wij haalden afgelopen jaar van de laatste zes hectare 95 ton bieten netto. Per hectare. Dat was een uitzonderlijk goed perceel.” Ook dit jaar ziet het er weer hoopvol uit. De maatschap teelt 15 hectare van het rhizoctoniaresistente ras Isabella KWS en een proefras onder nummer. “Als die resistente rassen er niet waren gekomen, was het hier afgelopen geweest met de teelt. We hebben hier in het verleden uit nood suikerbieten in het zwad gerooid om de rotte er tussenuit te vissen. Dat hoeft gelukkig niet meer”, vertelt Antoon.

Bieten en ‘Beter leven’-varkens

Antoon, zijn vrouw Annemiek en Paul hebben een gemengd bedrijf, net als de generaties voor hen, met akkerbouw, vollegroondstuinbouw en vleesvarkens. De varkens vallen onder het Beter Leven-kenmerk van de Dierenbescherming en gaan naar VION. Voor het keurmerk gelden extra welzijnseisen, zoals meer stalruimte, daglicht in de stal en afleidingsmateriaal, zoals balletjes, borstels en strokokers, zodat de dieren zich niet gaan vervelen en zich op elkaar afreageren. Ook de leverancier van de biggen werkt volgens aanvullende welzijnseisen. “Met die extra aandacht voor het dierenwelzijn creëren we meerwaarde. De meerkosten worden vergoed door middel van een onkostenvergoeding. Het is bovendien goed voor

Varkens onder het Beter Leven-kenmerk

het imago van de sector”, aldus Antoon. “Voorheen hadden we fokzeugen en vleesvarkens. We wilden er een gesloten bedrijf van maken, maar de regels voor de ruimtelijke ordening werkten tegen ons. Toen hebben we ons gespecialiseerd in vleesvarkens”, vertelt Antoon. Het bouwplan op de 85 hectare zandgrond omvat jaarlijks tien tot twaalf gewassen. De familie teelt brouwergerst, wintertarwe, maïs, aardappelen en tuinbouwgewassen als schorseneren, waspeen, erwten, stamslabonen, spinazie en maaiboerenkool. Merendeels voor de conservenindustrie. De groenten gaan in 1 op 6 teelt. De aardappelen en suikerbieten in “minstens 1 op 4”. Het suikerpercentage was afgelopen jaar 17,0%. Paul: “Het gat tussen de teelt op zand- en kleigrond is kleiner geworden. De beste percelen hier in de streek halen meer dan 15 ton suiker per hectare. Wij telen op droogtegevoelige grond. Het hangt er dus altijd erg vanaf wat de zomer doet. Gelukkig kunnen we beregenen uit een bron om te voorkomen dat de bieten gaan slapen. Als je dat met oppervlaktewater moet doen, zit je hier aan allerlei beperkingen vast.” Antoon vult aan: “Dit jaar hadden we opvallend vroeg extreem veel bladvlekkenziekte in de bieten. Dat zal de groei op het laatst wat tegenhouden.”

Ton Schönwetter

Jaarlijks tien tot twaalf gewassen

LEDENPORTAAL VERNIEUWD

Half augustus is het vernieuwde ledenportaal online gegaan. De site is overzichtelijker gemaakt. Het gebruiksgemak is vergroot. De informatievoorziening is verder uitgebreid.

De indeling in de zoekstructuur is verbeterd, zodat de informatie logischer en sneller vindbaar is.

Sommige menuonderwerpen uit de oude site hebben daardoor een ander plekje gekregen. Alle eigen documenten bijvoorbeeld, zoals leveringsgegevens of afrekeningen, staan nu onder 'Mijn documenten'. Nieuw is ook, dat de belangrijkste verzoeken waaraan telers moeten voldoen, te vinden zijn onder 'Mijn taken'. Zoals het bestellen van bietenzaad en Betacal en het kenbaar maken van leveringswensen en de ligplaats van de bieten. Invulling en wijziging is mogelijk zolang de taak zichtbaar is in de overzichtslijst. Onderdelen die het portaal niet laat zien, worden zichtbaar in de periode dat het onderwerp aan de orde is. Als er nieuwe documenten of brieven zijn gestuurd, is dit direct te zien op de openingspagina.

Ook voor mobiel en tablet

De pagina's van het ledenportaal zijn ontwikkeld met moderne internettechnologie en werken via nagenoeg alle browsers op de pc en voor smartphones en tablets. De browser voor mobiel gebruik heeft een andere weergave. Sommige oude en alternatieve browsers tonen pagina's echter minder goed. Als dit zo is, adviseren wij gebruik te maken van een van de aanbevolen systemen. Deze zijn op het portaal te vinden

onder 'Vraag en antwoord'. Enkele tips:

- Zorg ervoor dat bij Suiker Unie het juiste e-mailadres is geregistreerd.
- Het invullen van het wachtwoord is hoofdlettergevoelig.
- Bij te vaak foutief aanmelden wordt uw account geblokkeerd. U kunt altijd een nieuw wachtwoord aanvragen via de functie 'Ik ben mijn wachtwoord vergeten'.

- Let ook op de privacyinstellingen van uw computer. Als deze te hoog staan ingesteld, werkt het inloggen niet.
- Heeft u een technische vraag over het ledenportaal? Stuur bij voorkeur een e-mailbericht naar ledenportaal@cosun.com of bel +31(0)165 52 52 52.

Pieter Brooijmans

"OVERZICHTELIJK EN GEMAKKELIJK"

Het nieuwe ledenportaal is ontwikkeld in samenwerking met een klankbordgroep, bestaande uit ontwikkelaars, de agrarische dienst van Suiker Unie en telers. Een van de betrokken bietentelers is Kees van Dijk uit De Heen (N-Br).

"Zo'n klankbordgroep is heel nuttig gebleken. De telers en de agrarische dienst begrepen de bedachte teksten en pictogrammen soms anders dan de ontwikkelaars hadden bedoeld", vertelt Kees.

Vaker naar de site

Kees is erg positief over het nieuwe ledenportaal. "De belangrijkste veranderingen zijn de overzichtelijkheid en het gemak waarmee je informatie kan opvragen", vindt hij. In de testfase heeft Kees bietenzaad besteld en het leveringscontract ondertekend. "Zaad bestellen gaat heel gemakkelijk en je kunt eigenlijk geen fouten maken of iets vergeten in te vullen. Ook kun je met één muisklik naar de IRS-site om bijvoorbeeld de uitgebreide rasseninformatie te bekijken." Nieuw is dat de lay-out wordt aangepast als de teler het portaal opent met zijn smartphone of tablet in plaats van de pc. "Ik maak veel gebruik van mijn I-pad. Ik bezoek nu veel vaker het portaal, omdat ik

de informatie zo snel beschikbaar heb en niet per se achter de computer moet gaan zitten", vertelt Kees. "Mooi voorbeeld: Ik moest voor de audit voor het Voedselveiligheidcertificaat Akkerbouw een bietenzaadfactuur laten zien. Met enkele klikken had ik de nota's beschikbaar op mijn I-pad. Doordat ik nu zo eenvoudig leveringsgegevens, nieuwsberichten en nieuwe documenten kan bekijken, zal ik het portaal veel vaker bezoeken."

Kees van Dijk:
"Nu vaak ook met de I-pad naar de site"

DE MARKTAANPASSING RAAKT OOK DE ZWITSERS

Bij Zwitserland denk je eerder aan bergen en alpenweiden dan aan suikerbieten. Toch produceert het land jaarlijks zo'n 250.000 ton suiker. Met een vijfjaarlijks gemiddelde van 12,6 ton per hectare kan Zwitserland goed meekomen in Europa.

Zwitserland heeft zo'n 800.000 hectare grasland en 300.000 hectare bouwland. De belangrijkste gewassen zijn graan, maïs, oliegewassen, suikerbieten en aardappelen. De bieten worden verbouwd in een smalle strook tussen de Jura en de Alpen. Het klimaat is geschikt voor de teelt. Met 1000 mm is de neerslag ruim voldoende. Wel is het voorjaar soms te koud en kunnen de zomers erg warm zijn, wat ten koste gaat van de productie. Vorig jaar viel de opbrengst met 10,7 ton suiker per ha tegen, zeker in vergelijking met de topopbrengst van 14,7 ton in 2011. Gemiddeld is de opbrengst 12,6 ton. De Zwitserse bedrijven zijn klein. De 5.900 bietentelers verbouwen gemiddeld 3,4 hectare bieten. Ze worden verwerkt in

de fabrieken van de Schweizer Zucker AG (SZU) in Aarberg en Frauenfeld, elk met een verwerkingscapaciteit van 8.500 ton per dag. De helft van de bieten wordt per spoor vervoerd. Dit vooral uit milieuoverwegingen. De telers hebben een belang van 34% in SZU, sinds 1997 de enige Zwitserse suikeronderneming.

Gekoppelde steun

Zwitserland maakt geen deel uit van de EU, maar het suikerbeleid lijkt wel veel op dat van de EU. De Zwitserse overheid heeft een suikerquotum ingesteld van 242.000 ton. Voor de quotumbieten geldt een basisprijs van CHF 40,- (33 euro). Daarbovenop komen toeslagen vanuit de fabriek. De 'richtprijs' is CHF 53,- (44 euro), maar die kan hoger of lager uitkomen, afhankelijk

van het resultaat van de suikeronderneming. De prijs is franco fabriek of verlaadstation, maar de teler krijgt een vergoeding voor het transport naar de laadplaats. De overheid betaalt de teler een gekoppelde steun van CHF 1.900,- (1.560 euro) per hectare. Daar staat tegenover dat de productiekosten in Zwitserland 50% hoger liggen dan in de omringende landen en er strenge regels gelden voor bijvoorbeeld gewasbescherming.

Gevolgen voor toekomst

Zwitserland heeft een grote zoetwarenindustrie. Om een product als 'Zwitsers' te mogen verkopen, moet 80% van de grondstoffen afkomstig zijn uit Zwitserland. Dat geeft ondersteuning aan de suikerprijs. Wanneer het prijsverschil met suiker uit de EU te groot wordt, wordt de afzet een probleem. Zwitserland voert jaarlijks ongeveer 100.000 ton suiker in, vooral uit de EU. De aanpassingen in de Europese suikermarktordening zullen daarom ook gevolgen hebben voor de Zwitserse telers.

Jan Willem van Roessel

"DE KERN VAN COSUN IS SUIKER"

Voor het voorzitterschap van Cosun moet je op je eigen bedrijf de handen vrij hebben, aldus Dirk de Lugt. Dirk verkeert in die gelukkige omstandigheid. Hij runt het bedrijf samen met zijn broer, zoon en neef.

Dirk de Lugt is er duidelijk over. Het voorzitterschap van Cosun is geen baan voor halve dagen. Daarvoor is de coöperatie een te complexe organisatie, is het werk te veelomvattend en zijn de verantwoordelijkheden te groot. "Je kunt geen twee heren tegelijk dienen", zegt hij. "Als coöperatievoorzitter moet je zeven dagen per week voor iedereen beschikbaar zijn. Uitstellen kan niet. Je neemt de verantwoordelijkheid voor de zorg van het collectief op je. De zorg voor het eigen bedrijf laat ik daarom over aan de volgende generatie. Ik sta zelf wat meer op afstand. Dat heeft me overigens wel moeite gekost, want ik ga er nog steeds met heel erg veel plezier aan de gang."

Dirk (53) heeft in maatschap met zijn broer Cor (59), zijn zoon Bart (23) en Cor's zoon Matthijs (25) een bedrijf van 280 hectare in De Cocksdorp op Texel. "Cor en ik boeren al ruim dertig jaar samen. Dat gaat hart-

stikke goed. Als je maar de emotie uitzet als je zakelijk met elkaar omgaat. Voordeel is bovendien dat je op elkaar terug kunt vallen als dat nodig is", vertelt hij.

Hart van het bedrijf is de pootgoedteelt. Het is een nalatenschap van opa de Lugt, zoon van een Haagse bouwondernemer, die in de jaren '20 op Texel in de pootgoedteelt is gestapt. "Pootgoed telen is veel sorteeren en naloopwerk. Het is geen teelt die je er zo maar even bij doet. Je kunt hem niet uitbesteden. Bieten telen is gemakkelijker", aldus Dirk.

De maatschap heeft miniknollen en doet aan stamselectie. Een deel gaat in een opslag met natuurlijke ventilatie. "Om het energieverbruik te beperken. We liepen met de mechanische koeling tegen de grenzen van het stroomverbruik aan", vertelt Dirk.

De Lugt teelt 65 hectare pootaardappelen voor Agrico. Op de lijst met pootgoed prijken namen als Agria, Agata, Kondor, Anosta, Binella en Spunta. Het bouwplan

bestaat verder uit 65 hectare suikerbieten (Heron en Lisanna KWS), 125 hectare graan, 10 hectare zaauijen en 15 hectare maïs voor de 150 rosékalveren. Daarnaast runt de familie een minicamping.

"De drijfmest gebruiken we tegen de verstuiving. Door de vele wind droogt de bovenlaag snel uit. Wij hebben lichte grond met weinig organische stof. We proberen met compost en vaste mest voldoende organische stof aan te voeren. Met dit mestbeleid wordt het wel moeilijker om het gehalte op peil te houden", aldus Dirk. Door het brakke water is beregenen niet mogelijk. Het alternatief is diepspitten (80 tot 90 centimeter) om de doorwortelbaarheid en de capillaire werking van de grond te verbeteren. "Sinds we dat doen, kunnen we met de opbrengst goed meekomen", vertelt Dirk.

Dirk: "Het bedrijf is zo ingericht dat we met dezelfde groep mensen jaarrond werk hebben." De maatschap heeft voor bijna alle werkzaamheden zelf de machines, in-

clusief een drierijige bietenrooier. De bieten worden overigens de laatste jaren gerooid door een loonwerker. "Die doet dat netjes en de tijd die we hiermee besparen, kunnen we voor ander werk benutten", licht hij toe.

Concurrentiekracht

De Lugt draait al langer mee binnen Cosun. Als lid van de raad van beheer was hij de afgelopen tien jaar nauw betrokken bij de herpositionering van de coöperatie om haar 'bij de tijd' te houden en om slagvaardig mee te kunnen blijven doen in een veranderende wereld. 'Af' is dat werk nooit. "We zullen moeten blijven investeren in marktposities van de bedrijven en de productieprocessen verder optimaliseren. En meer waarde halen uit agrarische grondstoffen. In food, maar vooral ook in nonfood zijn daarin nog vele slagen te maken", schetst De Lugt de kant die het met Cosun op moet. Met het oog op 2017 moeten bijvoorbeeld de fabrieken nog 'suikermarktbestendiger' worden. De winst zit in nog meer efficiency, want het perspectief is een immer onrustige suikermarkt met sterke schommelingen in prijs en aanbod. De Lugt is voorzichtig optimistisch. "Suiker is de kern van Cosun. Dat zal zo blijven. De uitdaging is een zodanige uitgangspositie te realiseren met een dusdanig lage kostprijs dat we ondanks alles een acceptabele bietenprijs

kunnen blijven betalen. De investeringsplannen voor de komende twee jaar zijn er dan ook op gericht de bietenverwerking nog efficiënter te maken." Ondermeer moet daarvoor de verwerkingscapaciteit naar 28.000 ton per dag. Maar ook bijvoorbeeld kostenbesparingen door een hogere suikerproductie per hectare vergroten de concurrentiekracht. En dus de kans op succes in de markt. "Naar verwachting stijgt de komende jaren de kostprijs in Brazilië door hogere kosten voor arbeid, transport en de teelt van suikerriet. Brazilië is toch het land dat bepalend is voor de ontwikkeling van de wereldmarktprijs. In Nederland daalt de kostprijs. In de verwerking van bieten en dankzij de veredeling en het vakmanschap van boeren ook in de teelt. De suikeropbrengsten per hectare stijgen nog steeds." De Lugt verwacht dat na 2017 de rietsuiker die Suiker Unie nu verwerkt, vervangen kan worden door bietsuiker. Dirk: "Dat betekent dat we kunnen groeien. De teeltruimte is er. Maar er moet wel een goed saldo tegenover staan." Maar ook in de nonfood toepassingen van suiker zitten mogelijkheden. Bijvoorbeeld in het gebruik van suiker als grondstof voor bioplastic. Zo is Cosun onlangs met Philips een onderzoek gestart naar het gebruik van bioplastic als verpakkingsmateriaal. Dirk: "Bij bioplastics gaat het om een wereld-

markt van naar schatting 50 miljoen ton." Voor de suikerbiet (en dus voor de teler) lonkt in de biobased economy een aantrekkelijk toekomstperspectief. "Daar is nog een wereld te winnen", benadrukt De Lugt. "Een belangrijke voorwaarde is wel dat je de productiekosten verder moet kunnen verlagen om te kunnen concurreren met de producten die er al zijn."

Dirk en zijn vrouw Marjan

Vertrouwen

Essentieel, vindt hij, is dat de leden nauw bij het wel en wee in de coöperatie betrokken blijven. Dirk: "Als bestuur probeer je iedereen zo dicht mogelijk op de besluitvorming te houden. De opdracht die je als bestuurder van een coöperatie hebt, is het gat tussen leden en bestuur zo klein mogelijk te houden. Dat betekent openheid van zaken geven, besluiten nemen en dat proberen helder uit te leggen om je naar de leden te verantwoorden. Bij de TESO, de Texelse veerdienst, werkt dat precies zo. De veerdienst is eigendom van de eilanders. Die voelen zich betrokken bij de onderneming. Als er iets niet goed gaat, dan hoor je dat meteen. Zo hoort het ook te gaan, ook in de coöperatie." Dirk is president-commissaris bij TESO.

Hij vervolgt: "Een belangrijke voorwaarde om de coöperatie te kunnen laten functioneren is vertrouwen. Dat moet je waar maken in wat je zegt en wat je doet. Ieder coöperatielid moet erop kunnen vertrouwen dat zijn belangen in goede handen zijn. Dat vertrouwen moet je verdienen. Daar moet je elke dag aan werken."

Ton Schönwetter

Dirk met broer Cor, schoonzus Anneke, zoon Bart en neef Matthijs (links) in de bedrijfskantine

TOPOPBRENGST

De bietenoogst lijkt een topopbrengst van gemiddeld 15 ton suiker per ha op te leveren. Wel zijn er aanzienlijke verschillen tussen regio's en percelen. Door de grote oogst schuiven surplusbieten deels door naar volgend seizoen. De campagne start op 9 september en duurt 19 weken.

Het groeiseizoen kenmerkt zich door onregelmatige buien tussen en in de verschillende regio's. Hier en daar ging dat gepaard met veel wateroverlast. Ook waren er gebieden met te geringe neerslag. In veel percelen tekenden zich structuurplekken af. De heftige buien dit voorjaar, maar ook in de afgelopen periode hebben sporen nagelaten. Er zijn echter ook heel veel percelen met een heel goede stand. Gemiddeld genomen staan de bieten er goed voor. De hoeveelheid loof lijkt wat aan de magere kant, maar de wortelhoeveelheid eronder valt zeker niet tegen.

De meeste percelen waren eind mei, begin juni al gesloten. Vanaf dat moment neemt de kans op bladvlekkenziekte toe. Rond 20 juni zijn de eerste gele vlekjes (*Stemphylium*) gevonden in Oost-Brabant en op de Noordelijke lichte grond. Op dat moment en in de twee daarop volgende weken is er door heel Nederland op geattendeerd de

percelen te controleren op aanwezigheid van bladvlekkenziekte en zo nodig een bespuiting uit te voeren.

Campagne

De campagne gaat in beide fabrieken op 9 september van start. Ook laat Suiker Unie weer bieten uit Zuidoost-Nederland verwerken in Appeldorn en Jülich. Er wordt een zeer grote oogst verwacht, ruim 6,5 miljoen ton bieten. Gemiddeld rekenen we op 87 ton per ha en 17% suiker. Regionaal zijn de verschillen echter aanzienlijk, zoals de tabel laat zien.

Veel bieten betekent een lange campagne (19 weken). Met de start op 9 september eindigt hij rond 20 januari. Uiteraard betreft het nog voorlopige cijfers, want begin september kan de oogst nog niet met 100% zekerheid ingeschat worden. Bovendien zullen de weersomstandigheden van de komende maanden medebepalend zijn voor de eindopbrengst.

Veel suiker

Een areaal van ruim 75.000 ha en een suikeropbrengst van 15 ton per ha betekent een oogst van ruim 1,1 miljoen ton suiker. Dat is ruim 10% meer dan de geplande hoeveelheid. Die is gebaseerd op een meerjarig gemiddelde hectareopbrengst van 13,5 ton suiker. Als 2014 inderdaad 15 ton per ha oplevert, is dat een absoluut record voor Nederland. Tot nu toe was 2009 het recordjaar met net iets meer dan 14 ton. De grote productie betekent ook een grote

Problemen door heftige regenval

Opbrengstprognose 2014	Suiker	Wortel	Gehalte
Gebied	kg/ha	ton/ha	%
Zeeuws-Vlaanderen	14.900	88,0	17,0%
Zeeuwse Eilanden	15.200	88,0	17,2%
West-Brabant	15.600	91,0	17,1%
Hollanden	15.800	91,0	17,3%
Oost- en Zuid- Flevoland	18.400	107,0	17,2%
Noordoostpolder	17.500	99,0	17,8%
Noordelijke klei	14.900	87,0	17,3%
Noordelijke zand	12.700	74,0	17,1%
Noordelijke dal	13.600	79,0	17,2%
Gelderland e.o.	14.400	85,0	17,0%
Oost-Brabant	14.400	84,0	17,2%
Limburg	14.900	87,0	17,2%
Nederland	15.000	87,0	17,2%

hoeveelheid surplussuiker. De afgelopen jaren is Suiker Unie erin geslaagd telkens alle surplussuiker af te zetten, maar de grote hoeveelheid van 2014 zal niet volledig kunnen worden geplaatst. Dit ondanks een vergroting van de afzet, komend seizoen. Niet alleen in Nederland wordt een grote oogst verwacht. Vrijwel in geheel Europa en zeker in de gebieden om ons heen worden recordoogsten verwacht. Met als resultaat een groot aanbod van surplussuiker, wat zal leiden tot een groot animo voor export buiten de EU. Omdat de totale hoeveelheid suiker die de EU mag exporteren, beperkt is, zijn certificaten nodig. De inschrijving voor exportcertificaten (per onderneming beperkt tot 50.000 ton per inschrijvingsronde) zal het maximum ruimschoots overschrijden. Elk suikerbedrijf dat inschrijft zal slechts een beperkt percentage gehonoreerd krijgen. De verwachting is dat dit percentage lager is dan in de afgelopen jaren, toen er een minder ruim aanbod van surplussuiker was. Het mag duidelijk zijn dat door het ruime aanbod de prijsontwikkeling niet gunstig is. Dat geldt niet alleen voor quotumsuiker, maar dus ook voor surplussuiker voor non-foodtoepassingen. Daarnaast is de prijsontwikkeling op de wereldmarkt ook teleurstellend. Export naar deze markt zal dus ook tegen lagere prijzen plaatsvinden dan afgelopen jaren.

Doorschuiven

De regels van de Europese suikermarkt-ordening schrijven voor dat surplussuiker die niet afgezet wordt als non-foodsuiker in de EU of als exportsuiker buiten de EU, doorgeschoven moet worden naar het volgende verkoopseizoen. Dit zal in heel veel landen aan de orde zijn, ook in Nederland. Doorgeschoven surplussuiker moet verplicht opgeslagen worden tot het volgende seizoen en is dan de eerste quotumsuiker van het nieuwe seizoen.

Suikerbedrijven moeten dus surplussuiker doorschuiven en dit wordt ook doorvertaald naar de telers. Ook voor de telers zijn de doorgeschoven surplusbieten de eerste quotumbieten van 2015. Voor doorgeschoven suiker wordt 5 euro per ton bieten (bij 16% suiker) aan opslagkosten in rekening gebracht. Over doorgeschoven bieten ontvangen de telers in 2014 geen surplusbietenprijs, maar ze krijgen deze begin campagne 2015 betaald als quotumbieten. Het lastige is dat er nog geen definitieve cijfers zijn, terwijl de telers wel al hun keuzes maken voor het bouwplan en het bietenareaal van 2015. Suiker Unie heeft daarom een inschatting gemaakt welk deel van de surplusbieten uitbetaald kan worden. De voorlopige schatting is dat de eerste 15% boven de toewijzing zal worden afgerekend en het meerdere zal worden

doorgeschoven. Dit percentage kan nog veranderen als de afzet van surplussuiker anders loopt.

Tegen het einde van het jaar zal er meer zekerheid zijn. Pas dan kan Suiker Unie het percentage waarboven doorgeschoven wordt, definitief vaststellen.

Gert Sikken

Veldbijeenkomsten

De agrarische dienst heeft diverse regionale veldbijeenkomsten georganiseerd rondom onderwerpen als aaltjes, bemesting wel/niet kerende grondbewerking en bladplekkenziekte. Bij dit laatste onderwerp ging het met name om het in een vroeg stadium in het veld herkennen van Stemphylium. In deze bijeenkomsten zijn ook de middelen besproken die hiervoor toegelaten zijn en de mogelijke bestrijdingsschema's. De beste werking tegen Stemphylium heeft het nieuw toegelaten middel Retengo Plust, maar dit mag maar één keer per seizoen worden toegepast. Het beste moment van bespuiten is zodra de eerste gele vlekjes zijn gesignaleerd. Op www.cosunleden.nl staat de brochure Stemphylium. Daarin is alles uitgebreid uitgelegd en toegelicht. Het is overigens belangrijk het perceel te blijven controleren op de aanwezigheid van bladplekkenziekte en zo nodig een bespuiting uit te voeren. De verwachting is dat dit jaar zo'n drie tot vier bespuitingen tegen bladplekkenziekte nodig zijn. De hoeveelheid schieters als gevolg van de vroege zaai valt dit jaar mee. Wel nemen de problemen met schieters toe. Het blijft dus zaak ze goed te verwijderen.

Kees Geschiere

HERHALEN EN AFRONDEN BLADSCHIMMELBESTRIJDING

De bladschimmelbestrijding is dit jaar al vroeg in de zomer gestart. Wanneer er bij de eerste aantasting gespoten is, is de basis gelegd voor het beste resultaat. Het loof gezond houden tot aan de oogst is een voorwaarde om de suikerbieten optimaal te laten doorgroeien in het najaar.

Herhaling van de fungicidenbespuiting is alleen nodig bij nieuwe aantasting door bladschimmels. Let bij de laatste bespuiting op de veiligheidstermijn in combinatie met de geplande oogstdatum.

De bladschimmels stemphylium, cercospora, ramularia, roest en meeldauw kunnen zorgen voor het vroegtijdig afsterven van het suikerbietenloof. De bestrijding van deze schimmels in suikerbieten past binnen een geïntegreerde gewasbescherming.

Blijven waarnemen

Om de fungicidenbespuitingen effectief in te zetten, is het verstandig om 2-3 weken na de fungicidenbespuiting weer op stemphylium, cercospora, ramularia, roest en meeldauw te controleren. Het kan voorkomen dat u een aantal maal geen nieuwe aantasting vindt. U hoeft dan niets anders te doen dan een week later weer het gewas te inspecteren.

De aantasting en ontwikkeling van bladschimmels is geheel afhankelijk van de weersomstandigheden, de schimmeldruk en het microklimaat in het gewas.

Voor optimale groei is gezond blad tot aan de oogst een belangrijke voorwaarde.

Wanneer de omstandigheden voor de schimmel ongunstig zijn, zal hij zich niet of nauwelijks ontwikkelen. In dat geval is het niet nodig elke 3-4 weken de fungicidenbespuiting te herhalen.

Spuut bij nieuwe aantasting

Het is alleen rendabel om een bladschimmelbestrijding uit te voeren wanneer één of meer bladschimmels zich uitbreiden op de jongst volgroeide bladeren. Spuit alleen

als de bieten nog minimaal 4 weken in het veld blijven staan. Na oktober is het vrijwel nooit nodig om een bladschimmelbestrijding uit te voeren.

Veiligheidstermijn

Als een behandeling zinvol is, houd dan wel rekening met de veiligheidstermijnen van de middelen. De veiligheidstermijn is de minimale periode die tussen de laatste fungicidenbespuiting en de oogst van de suikerbieten moet zitten. Die is voor Allegro, Retengo Plust, Score 250 EC en Spyrale vier, voor Sphere drie en voor Opus Team twee weken.

Middelenkeuze belangrijk

Houd bij een eventuele bespuiting rekening met de etiketten van de middelen, het gebruikadvies en welk middel u al hebt gebruikt bij eerdere bespuitingen. Wissel middelen ook binnen het seizoen zoveel mogelijk af om resistentievorming te voorkomen. Kies het middel aan de hand van de gevonden aantasting. Meer informatie hierover kunt u lezen op www.irs.nl/bladschimmel.

Bram Hanse

Rubriek onder
verantwoordelijkheid van:

Postbus 32, 4600 AA Bergen op Zoom

Tel.: +31 (0) 164 274 400
Fax.: +31 (0) 164 250 962

irs@irs.nl
www.irs.nl

Eindredactie: Jurgen Maassen

PASSI: NIEUW OOGSTSYSTEEM VOOR PROEFVELDEN

Het IRS heeft sinds 2013 een nieuw systeem voor de oogst, de weging, de monsternamen en het monstertransport van suikerbieten vanaf de proefvelden. Het systeem 'Plot harvesting And Sampling System IRS' heet afgekort PASSI.

Met PASSI (Plot harvesting And Sampling System IRS) verwacht het IRS weer jaren vooruit te kunnen met de oogst van suikerbietenproefvelden in Nederland.

Gebruikelijk is dat bieten netjes worden gerooid en na bewaring worden afgeleverd. Op de fabriek wordt op een uniforme wijze een monster genomen om de kwaliteit vast te stellen voor de uitbetaling. De oogst en verwerking van de IRS-proefvelden sluit zo dicht mogelijk aan bij die praktijk en heeft aanvullende eisen om wetenschappelijk betrouwbare verschillen op proefvelden te kunnen meten.

Beproefde technieken

Uitgangspunt was: bewezen technieken voor ontbladeren, lichten, reinigen en afvoer van de bieten. Het ontbladersysteem is van Grimme. De rooier is een Agrifac SixxTraxx. De bandenkeuze en een drukwisselsysteem zorgen vanaf dit jaar

voor een bandspanning op de akker van 1,0 bar.

Speciale aanpassingen

De keuze van de rooier is sterk bepaald door het vinden van een constructeur die de vereiste aanpassingen voor proefvelden kon doen. Mechanisatie Haarlemmermeer was daartoe in staat. De breedte is verkleind en blijft nu binnen 300 cm. De rooischaren, zonnen en de axiaalset zijn zo aangepast dat PASSI goed werk levert op de grote variatie aan grondsoorten en omstandigheden die we in Nederland hebben. Het wegen van de veldjes en de monsternamen zijn speciaal ontwikkeld. De gemeten veldgewichten worden direct na afloop doorgegeven aan de centrale database op het IRS. Door te werken met maatwerkcontainers voor monsteropslag

en een kraan op de rooier vervalt het handwerk. Vanuit de cabine zijn alle processtappen op beeldschermen te volgen. De rooier is 'lekdiicht' gemaakt, zodat één persoon alles op de rooier kan doen. Een tweede persoon zorgt voor aan- en afvoer van monstercontainers en het nemen van grondmonsters. We verwachten met (de) PASSI weer jaren vooruit te kunnen op de suikerbietenproefvelden in Nederland.

Frans Tijink

2 OKTOBER: BEET EUROPE IN POLEN

De derde editie van Beet Europe vindt plaats op 2 oktober in Dobieszów (Polen). Na Lelystad (2010) en Seligenstadt (2012) vindt dit grote bietenevenement deze keer voor het eerst in Oost Europa plaats. Met als thema 'Bieten in Europa – traditie en toekomst!'. Centraal staat een grote rooidemonstratie. De organisatie verwacht 150 deelnemende bedrijven en 10.000 bezoekers.

Meer details staan op internet:
www.beeteurope2014.com/?lang=en

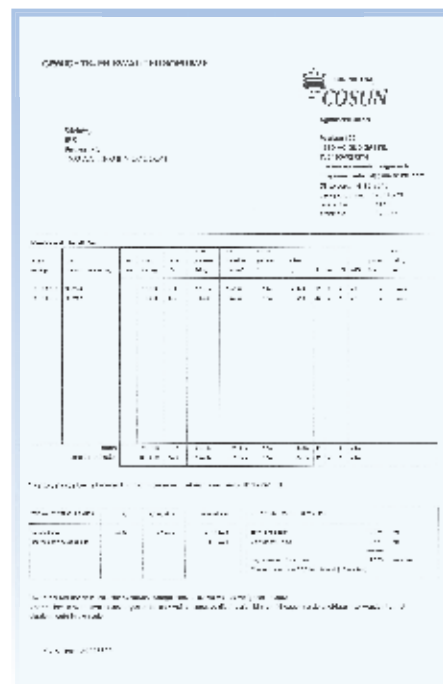
HOE LEES IK MIJN LEVERINGSBON?

Alle telers ontvangen na levering van hun suikerbieten informatie over de geleverde hoeveelheid en kwaliteit. De gewichts- en kwaliteitsopgave kunnen signalen geven over wat goed is gegaan en wat beter had gekund. U kunt hiermee uw voordeel doen bij volgende bietenteelten.

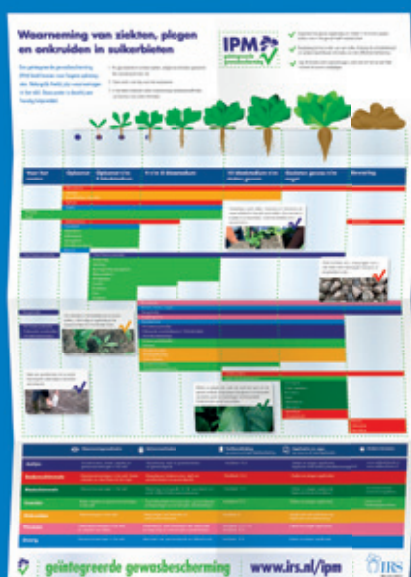
Het is zinvol om de leveringsbon van uw geleverde suikerbieten direct kritisch te bekijken. Naast informatie over geleverde hoeveelheden en tarrapercentages, toont de leveringsbon ook gegevens over suikergehalten en WIN. Daarnaast ontvangt u sinds afgelopen jaar ook de invertwaarden van uw leveringen. Deze gegevens kunnen achteraf nuttige informatie bevatten over uw bietenteelt van het afgelopen seizoen, waarmee u bij een volgende teelt rekening kunt houden. U kunt uw gegevens vergelijken met de gemiddelde cijfers van uw regio in de week waarin uw bieten zijn geleverd, die u kunt vinden op www.cosunleden.nl/teelt-campagne/campagne-kwaliteitsgegevens. Daarnaast kunt u ook een vergelijking

maken met de cijfers uit Unitip. Soms is de kwaliteit van leveringen lager dan verwacht of lager ten opzichte van het gemiddelde van uw regio in dezelfde week van levering. Grote verschillen in kwaliteitscijfers tussen de geleverde vrachten kunnen duiden op een heterogeen perceel of haarden van ziekten en plagen. In hoofdstuk 8.1.5 van de teelthandleiding (www.irs.nl/kwaliteit) is nadere informatie te vinden over de belangrijkste oorzaken van een slechte kwaliteit en eventuele maatregelen om ze te verbeteren. Meer informatie over de signalen van de afrekening kunt u ook lezen in hoofdstuk 1 van het boek Suikerbietsignalen (www.irs.nl/suikerbietsignalen).

Martijn Leijdekkers

Leer van de cijfers op uw leveringsbon.

POSTER WAARNEMEN IN SUIKERBIETEN

Ziekten, plagen en onkruiden waarnemen begint al voor het zaaien en gaat door tot het leveren van de bieten aan de fabriek. In dit nummer van Cosun Magazine treft u een poster aan waarop u kunt zien welke ziekten, plagen en onkruiden u in welke fase kunt vinden. Daarnaast kunt u eveneens in de voorvrucht ziekten en plagen waarnemen, zoals stengelaaltjes die ook kroef in uien veroorzaken. Leg deze informatie goed vast, zodat u in de toekomst altijd terug kunt kijken. Voor een succesvolle bietenteelt is kennis uit voorgaande teelten namelijk erg belangrijk!

Onderaan de poster vindt u een overzichtstabel waarin staat hoe u ziekten, plagen en onkruiden kunt waarnemen en beheersen en waar u aanvullende informatie kunt vinden.

NIEUWE GENERATIE KOPSYSTEMEN VOORKOMT TE DIEP KOPPEN

In korte tijd hebben de meeste rooierfabrikanten het kopsysteem aangepast om gemakkelijker te voldoen aan 'hele biet, géén blad'.

De wens om hele bieten zonder bladresten te leveren en de opkomst van ontbladersystemen (zonder kopmessen) stimuleerde de aanpassing van de kopsystemen.

Hele bieten

De meeste fabrikanten hebben de scalpeur zo aangepast dat de afstand tussen taster en kopmes veel kleiner is dan voorheen. En groter wordt bij een grote biet en kleiner bij een kleine biet. De ontbladeraar wordt nu zo hoog afgesteld dat alle bieten een bladpruik hebben die vervolgens met minimale kopdiepte wordt afgesneden. De afstand tussen taster en kopmes kan nu nog maar 1 cm variëren, veel minder dan bij de klassieke scalpeur. Dit voorkomt te diep koppen.

Het koppen werkt trouwens ook beter als er nog een pruik op de biet staat. De hogere stand van de ontbladeraar voorkomt dat zijn klepels de bieten al te diep koppen en de taster snijdt niet meer door de kop bij al door de ontbladeraar gekopte bieten.

Koppen volgens oud systeem

Pakweg 15 jaar geleden werd de ontbladeraar zo ingesteld dat hij ongeveer 30% van

Zowel met een ontbladersysteem als met een kopsysteem met scalpeurs is goed kopwerk te leveren. Een ontbladersysteem verwijdert de bladresten met rubberen klepels (foto linksonder). Bij minimaal koppen snijdt de scalpeur de bladpruik er net af en laat de kop aan de biet (foto's boven en rechtsonder). Voor perfect kopwerk moet de afstelling ter plekke aan het bietengewas worden aangepast. Zorg ervoor dat de bladresten en bladpruiken op de akker blijven en niet in de bietenhoop komen.

de bieten kopte. De 'nakopper' kopte de lager staande bieten. De afstand tussen taster en kopmes werd zo geregeld dat deze groter werd bij laag staande bieten en volledig sloot bij hoogstaande bieten. Dit laatste om te voorkomen dat er een extra plak werd afgesneden van de door de ontbladeraar goed gekopte bieten. De afstand tussen taster en kopmes kon wel oplopen tot 5 cm bij laag staande bieten. Niet logisch als je de hele biet wilt oogsten.

Goed kopwerk

Zowel in onderzoek als op demonstraties laten de nieuwe systemen goed kopwerk zien, dat voldoet aan ons advies 'hele biet en géén bladresten' met meer dan 90%

goed gekopte bieten en maximaal 5% van de bieten met bladstelen langer dan 2 cm dan wel te diep gekopt.

Een animatie van het oude en nieuwe kopsysteem staat op de IRS-website: www.irs.nl/animatiekoppen.

Frans Tijink

IN HET KORT

TERUGGAVE HEFFINGEN AFGESLOTEN

De verwerking van de aanvragen voor de teruggave van productieheffingen op suiker is op 15 augustus afgerond. Sinds mei zijn ongeveer 600 aanvragen goedgekeurd. Samen met de eerder goedgekeurde aanvragen krijgt ruim 98% van de betreffende oud-telers geld terug. De aanvragen worden doorgestuurd naar het ministerie van Economische Zaken. Dat stuurt ze door naar Brussel.

Naar verwachting kan het geldbedrag aan de (oud-)telers worden uitbetaald rond 1 oktober. Het totaal uitgekeerde bedrag zal uitkomen op 12,6 miljoen. Dat is 99,7% van het beschikbare bedrag. Het resterende deel kan niet worden uitgekeerd. In de Brusselse regelgeving is bepaald dat de rechten van telers vervallen, als zij niet tijdig kunnen worden uitbetaald.

VERMELDING INVERTWAARDE

In de gewichts- en kwaliteitsopgave wordt vanaf deze campagne bij elke levering van bieten ook de invertwaarde vermeld. De invertwaarde wordt bepaald in het bietenlaboratorium. Invert heeft een nadelig effect op de suikerwinning. De waarde

is van belang voor de verdere optimalisering van het suikerwinningsproces. De vermelde invertwaarden zijn ter informatie. Ze worden komende campagne niet meegenomen in de kwaliteitsbepaling van de bieten.

Invert	Beoordeling
<4	goed
4 – 7	licht verhoogd
7 – 10	verhoogd
>10	sterk verhoogd

Afgelopen jaar is een overzicht met de invertwaarden van de leveringen toegezonden met een bijgevoegde brochure. Deze is te raadplegen op www.cosun-leden.nl/teelt-campagne. Hierin is te lezen wat een hoge waarde kan veroorzaken en hoe de waarden te interpreteren.

Rotte bieten hebben een hoge invertwaarde

VRAAG EN ANTWOORD

Wanneer wordt mijn Betacal geleverd?

Nadat een teler Betacal besteld heeft, volgt een schriftelijke bevestiging door Suiker Unie. Deze bevestiging vermeldt de bestelgegevens en de naam en telefoonnummer van de vervoerder of de distributeur. Als de teler zijn keuze heeft gemaakt voor de levering van de Betacal dient hij zelf met de op de bevestiging vermelde vervoerder of distributeur contact op te nemen. Kortom: zelf afroepen.

